א) מגל,

◆

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פרק ח מערכין הל"ח ט:
כד ב מיי' שם פ"ו הלכה טז:

◆

הגהות הגר"א

[א] ה"ג א"ל תמן אין מקדש ויניח עד שיבנה בה"מ שמא יבנה הבית כראשון ותתרם תרומת הלשכה מן החדש בזמנה כלו' בניסן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב הלכה כר' שמעון כנ"ל והשאר שבינתי' נמחק וה"פ תמן אין מקדש ולהכי בשקלים

שקלים את אמר לא קדשו ולר"ש בן יהודה דלעיל פריך: א"ל תמן. גבי שקלים אין מקדישין לכתחלה דה"ל מתרומה ישנה שמא יעבור השנה ומתקנת חכמים דלאפי' בדיעבד לא קדשי: ה"ג האי ישנה היא לגבי הקדשות אחרים וקינו של גר א"צ שיפריש מן החדש. הלכך אם הקדיש קדוש בדיעבד: ופריך ויניח עד שיבנה בהמ"ק. גם בשקלים יניח עד בנין בהמ"ק ותהיה חדשה ומשני שמא יבנה הבית כבראשונה. בניסן ותתרם התרומה או ומה שנדר כבר ה"ל ישנה: והכא. גבי קינו של גר מה אית לך למימר הלכך קדוש:

הדרן עלך פרק כל הרוקין
וסליקא לה מסכת שקלים

אמר קדשו והכא את אמר לא קדשו א"ל [א]תמן לכך אין [א]מקדישין לכתחלה לפי שמצוה להקריב מתרומה חדשה והיאך ה"ל ישנה והכא מאי אית לך למימר האי ישנה היא [ב]לגבי הקדשות אחרים וקינו של גר אינו צריך חדשה ואם הקדיש קדוש ויניחנה עד שיבנה בית המקדש שמא יבנה הבית כבראשונה ותתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחד בניסן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב [ג]הלכה כר"ש (רב אדא ורב המנונא רב אדא בר אחוה בשם רב הלכה כר"ש):

הדרן עלך פרק כל הרוקין וסליקא לה מסכת שקלים

ברביעית ושקל היינו סלע וסלע ד' דינרין. פי' אמר רובע דינר כדאמרינן לעיל: **ירושלמי** עבר והקדיש מן מה דאמר ר' שמעון ריב"ז בטלה הדא אמרה עבר והקדיש קדשו ר' יודן בעא קומי ר' יוסי הכא את אמר קדשו פי' ברובע שקל של גר והכא את אמר לא קדשו פי' בשקלים וביכורים אמר ליה תמן שמא יבנה בית המקדש ותתרם תרומת הלשכה בזמנה באחד בניסן והכא מה אית לך רב אדא ורב המנונא בשם רב אמרי הלכה כר' שמעון:

סליקא לה מסכת שקלים בס"ד

תקלין חדתין

אמר קדשו. היינו ברביעית כסף דגר כדאמר הכא: **והכא את אמר לא קדשו.** היינו בשקלים לר"ש בן יהודה אליבא דר"ש דגם בשקלי' ס"ל דלא קדשו אף בדיעבד ומביכורים לא קשיא משום דלאמעיטא לה מקרא דלא חל עליה שם ביכורים כלל אבל שקלים ס"ד דמשום תקלה גם כן דומיא דרביעית של גר ואם כן אמאי לא קדשו בדיעבד כמו רביעית של גר: ה"ג **תמן אין מקדש.** להכי בשקלים לא קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בזמן הזה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליה כלל דאף אם יבנה בית המקדש חיישינן שלא יגאלו להקדש והיינו דקאמר ויניח עד כדי שמא יבנה הבית כבראשון היינו בחודש ניסן כתחלתה כמ"ש ויהי בחדש הראשון כו' הוקם המשכן ותתרם תרומת הלשכה מן החדש ולא יהיה ראוי שקליו שהקדיש כלל דהוי לה ישנה ולא משום תקלה דאף אם יבנה בית המקדש בכה"ג לא יקדש ולכן לא חל והכי איתא בתוספתא פרק בתרא דמכילתין טעמא דאין שקלים נוהגים בזמן הזה משום תרומה ישנה משא"כ הכא ברביעית כסף דגר דהקדש חל עליה דכשיבנה בית המקדש ראוי רובע דינר שלו לקרבן רק דבטלה רבי יוחנן בן זכאי מפני תקלה להקדישו לכתחלה ולא אתי טעמא דתקלה ומפקיע לשם הקדש ממנו. ונירסת הספרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: **הלכה כרבי שמעון.** דמתני' דביכורים לא קדשי ושקלים קדשי וכן קינו של גר קדשי:

סליק לה מסכת שקלים בעזר המרחם על אומללים:

לא קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בזמן הזה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליו כלל דאף אם יבנה בהמ"ק חיישינן שלא יגאלו להקדש והיינו דקאמר ויניח עד וכו' שמא יבנה הבית כבראשון היינו בחדש ניסן כתחלתה כמ"ש ויהי בחדש הראשון וכו' הוקם המשכן ותתרם תרומת הלשכה מן החדש ולא יהיה ראוי שקליו שהקדיש כלל דהוי לה ישנה ולא משום תקלה דאף אם יבנה בהמ"ק בכה"ג לא יקדש ולכן לא חל והכי איתא בתוספתא פ' בתרא דמכילתין טעמא דאין שקלים נוהגים בזמן הזה משום תרומה ישנה משא"כ הכא ברביעית כסף דגר דהקדש חל עליה דכשיבנה בהמ"ק ראוי רובע דינר שלו לקרבן רק דבטלה ריב"ז מפני תקלה להקדישו לכתחלה ולא אתי טעמא דתקלה ומפקיע לשם הקדש ממנו. ונירסת הספרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: סליק

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרָן עֲלָךְ מַסֶּכֶת שְׁקָלִים וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַסֶּכֶת שְׁקָלִים וְדַעְתָּךְ עֲלָן. לָא נִתְנְשֵׁי מִינָךְ מַסֶּכֶת שְׁקָלִים וְלָא תִתְנְשֵׁי מִינָן לָא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלָא בְּעָלְמָא דְּאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תּוֹרָתְךָ אֻמָּנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עִמָּנוּ לָעוֹלָם הַבָּא. חֲנִינָא בַּר פָּפָּא רָמִי בַּר פָּפָּא נַחְמָן בַּר פָּפָּא אַחַאי בַּר פָּפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָּפָּא רַפְרָם בַּר פָּפָּא רָכִישׁ בַּר פָּפָּא סוּרְחָב בַּר פָּפָּא אַדָּא בַּר פָּפָּא דָּרוּ בַּר פָּפָּא:

הַעֲרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כֻּלָּנוּ אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ: מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשַּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וְהֵם מַשְׁכִּימִים. אָנוּ מַשְׁכִּימִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁכִּימִים לִדְבָרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר וְהֵם עֲמֵלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי כְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַסֶּכֶת שְׁקָלִים כֵּן תְּעַזְרֵנִי לְהַתְחִיל מַסֶּכְתּוֹת וּסְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסַיְּמָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה. וּזְכוּת כָּל הַתַּנָּאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹּא תָמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא, וּלְאַחָיָא מֵתַיָּא, וּלְאַסָּקָא לְחַיֵּי עָלְמָא, וּלְמִבְנֵא קַרְתָּא דִּירוּשְׁלֵם, וּלְשַׁכְלֵל הֵיכְלֵיהּ בְּגַוַּהּ, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאֲתָבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וִיקָרֵיהּ, [וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ]. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מָאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא, דִּי בְאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וְדִי בְכָל אֲתַר וַאֲתַר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפֻרְקָנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: